

Ett initiativärende angående ändring av socialförsäkringsnämnds protokoll

Den 28 november 2002 meddelade JO Pennlöv ett beslut med följande innehåll.

Bakgrund

Vid min inspektion av Stockholms läns allmänna försäkringskassa, kontorsområde Södertälje, den 6 mars 2002 (JO:s dnr 719-2002) granskades bl.a. protokoll från socialförsäkringsnämndens sammanträden under 2001. I ett protokoll från ett sammanträde den 24 oktober 2001 gällande ett ärende om vårdbidrag framkom bl.a. följande.

Socialförsäkringsnämndens protokoll justerades den 24 oktober 2001. Den 7 november 2001 gjorde nämndens ordförande i protokollets marginal en ändring med stöd av 20 kap. 10 a § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) av ett personnummer i beslutet.

Utredning

Föredraganden i ärendet upprättade en promemoria, som i huvudsak innehöll det som upptagits ovan. Försäkringskassan anmodades därefter att yttra sig över handläggningen av ändringen.

Försäkringskassan anförde i remissvaret genom direktören AA följande.

Bakgrund

BB, ---, beviljades vårdbidrag för sin son ---, i beslut den 24 oktober 2001. Ärendet föredrogs i socialförsäkringsnämnden den 24 oktober 2001 och protokollet justerades samma dag. När man dagen efter skulle underrätta den försäkrade om beslutet uppmärksammades att de fyra sista siffrorna i barnets personnummer hade angivits felaktigt i protokollet. Beslutsunderrättelsen sändes ut med korrekta uppgifter. Vid nästa sammanträde i nämnden den 7 november 2001 rättade ordföranden felskrivningen. Rättelsen utfördes genom att ordföranden i marginalen på ett nytt exemplar av den aktuella sidan av protokollet noterade det rätta personnumret samt angav att rättelsen skett med stöd av 20 kap. 10 a § AFL.

Yttrande

Försäkringskassan ska ändra ett beslut i ett ärende om försäkring enligt AFL, om beslutet har fattats av kassan och inte prövats av domstol, om beslutet t.ex. på grund av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet (20 kap. 10 a § p. 1 AFL). Ändring behöver inte göras om oriktigheten är av ringa betydelse.

Om det finns anledning att ändra ett nämndbeslut med stöd av 20 kap. 10 a § AFL ska ärendet prövas av socialförsäkringsnämnden. Enligt Riksförsäkringsverkets Vägledning 2001:7 om omprövning, ändring och överklagande av allmän försäkringskassas beslut, sid. 20 f, är det lämpligt att en ändring går till på så sätt att den tjänsteman som undertecknat protokollet också antecknar ändringen i protokollet och att socialförsäkringsnämndens ordförande signerar ändringen. Den försäkrade underrättas därefter om ändringen. Rättelser av förbiseendefel bör antecknas på den handling som återger originalbeslutet, dvs. i detta fallet på det protokoll som upptar beslutet (jfr Hellners /Malmqvist, Nya förvaltningslagen med kommentar, sid. 292).

Den handläggande tjänstemannen på kontorsområde Södertälje gjorde bedömningen att BB:s vårdbidragsärende innehöll en oriktighet av sådan betydelse att den skulle ändras med stöd av 20 kap. 10 a § AFL. Rättelsen har utförts i enlighet med de rutiner som beskrivs i Riksförsäkringsverkets Vägledning. I stället för att notera rättelsen på ett nytt exemplar av den aktuella sidan av socialförsäkringsnämndens protokoll borde rättelsen ha noterats på originalprotokollet. Försäkringskassan anser att rättelsen i övrigt utförts korrekt då den handlagts i enlighet med de handläggningsrutiner som föreslås av Riksförsäkringsverket.

Bedömning

Enligt 20 kap. 10 a § p. 1 lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) skall försäkringskassan ändra ett beslut i ett ärende om försäkring enligt lagen som har fattats av kassan och inte prövats av domstol om beslutet på grund av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet.

Som framgår av bestämmelsen krävs det att beslutet innehåller *en uppenbar oriktighet* och att det är fråga om ett förbiseendefel av enkel karaktär för att försäkringskassan skall kunna ändra beslutet på detta sätt.

I sina tidigare gällande Allmänna råd 1998:14, s. 25, rekommenderade Riksförsäkringsverket att ändring av ett beslut som fattats av socialförsäkringsnämnd gjordes av en tjänsteman om ändringen avsåg felskrivning eller annat förbiseendefel enligt 20 kap. 10 a § 1 AFL. Den rekommendationen har ersatts av Riksförsäkringsverkets Vägledning 2001:7, vari verket i stället rekommenderar att ändringen signeras av socialförsäkringsnämndens ordförande (s. 20).

Om socialförsäkringsnämnden tidigare beslutat i ärendet bör självfallet nämnden i egenskap av den ursprungliga beslutsfattaren göra ändringen. Jag instämmer dock i Riksförsäkringsverkets rekommendation att ändringen kan utföras av nämndens ordförande. Jag delar också kassans bedömning att ändringen skall göras på originalprotokollet och – inte som skett här – på ett nytt exemplar av aktuell sida i protokollet.

Jag vill avslutningsvis åter understryka att det endast är fel av mycket enkel och uppenbar karaktär som kan ändras med stöd av 20 kap. 10 a § p. 1 AFL på sätt som skett här. Om det föreligger minsta tveksamhet om att så inte skulle vara fallet bör en sådan ändring inte göras.

Jag har i ett annat beslut denna dag (dnr 1414-2002) gällande Hallands läns allmänna försäkringskassa kritiserat den kassan för dess handläggning av ändringar enligt 20 kap. 10 a § p. 1 AFL av socialförsäkringsnämnds beslut.

Med dessa påpekanden avslutas ärendet.